

Barbalić svoju rukopisnu i knjižnu ostavštinu poklonio franjevačkoj kulturnoj riznici na Košljunu, te da se započne s većim brojem knjiga obnavljati tamošnja knjižnica. Članovi su osobno sudjelovali ili na druge način pribavljali i znatnije svote za realizaciju raznih sadržaja u oblasti kulture i znanosti.

Pored svih nabrojanih znatnih rezultata, u radu Društva ima i nedostataka, s obzirom na to da je ovo udruga ljubitelja svoga zavičaja, a ne profesionalna institucija, iako, npr., po izdavačkoj djelatnosti daleko nadmašuje i mnoge poznatije institucije kojima je izdavaštvo gotovo jedini posao. Sav je posao dobrovoljan, mahom besplatan, pa dobar dio akcija članovi društva sami i financiraju. Ipak, teba navesti da se nije uspio ostvariti planirani znanstveni skup o selu Kras, da se dovoljno uporno utjecalo na osmišljenije pripreme obilježavanja 900. obljetnice Bašćanske ploče, da se nije uspio provesti u život prijedlog Čakavskoga sabora iz Pule, koji ima podružnice u Novom Vinodolskom, Rijeci, Grobniku, na o. Rabu i Cres/Lošinju da se osnuje i na Krku Katedra, sa sjedištem u Baški, koja bi imala glavni zadatak brigu oko Jurandvora, tamošnje crkve Sv. Lucije i svega što je vezano uz Bašćansku ploču.

Svi članovi pridonose otkrivanju ili očuvanju bodulske baštine, kako bi ona pomogla da se učeći na njoj snađemo i u suvremenim teškoćama. Bitno je i to da se time čuva spomen i na sve one koji su tisućljećima stvarali tu baštinu, koju naslijeđenu, očuvanu, ali dograđenu novim djelima, mora ostaviti u nasljedstvo idućim naraštajima. Time se snažno afirmira o. Krk, jer dovoljno je reći kao primjer: o. Krk ima 7 objavljenih fotomonografija, i to veoma bogato opremljenih te na najvišoj grafičko-tehničkoj razini - toliko nema niti jedan naš otok, a niti neka druga, novcima znatno bogatija sredina. Bodulija je u 27 godina objavila 39 "Krčkih zbornika"; tako visok broj, i to još s kvalitetnim sadržajima, nema niti jedna hrvatska sredina, osim ako nisu u pitanju velike institucije poput, npr., HAZU. I ta djela odlaze izvan otoka, pa i u strani svijet te govore o otoku Krku kao o dragocjenom dijelu Hrvatske, a time i cijeloga čovječanstva.

Petar Strčić

IZVJEŠĆE

o radu Hrvatskog povijesnog društva grada Zagreba od 1990. do 1997. godine

Tijekom proteklih godina (1990.-1997.) Izvršni odbor Hrvatskog povijesnog društva grada Zagreba (dalje: HPDZ) organizirao je niz predavanja iz hrvatske povijesti: za kolege, građane, studente i srednjoškolsku mladež u cilju širenja povijesnih znanja i usvajanja znanstvene povijesne svijesti u društvu.

Posebna pažnja posvećena je širenju razine znanja iz hrvatske povijesti, kako bi se spoznao identitet hrvatskog naroda, koji je desetljećima potiskivan.

Predavanja

Radi ostvarenja ovih ciljeva organizirana su predavanja za javnost, koja su održali naši eminentni povjesničari:

- dr. Ljubo Boban, *Povijesne granice Hrvatske od 1918.-1991. godine*; ***, *Što je istina o puču Lorković-Vokić*
- dr. Mirjana Gross, *Hrvatsko građansko društvo u drugoj polovini 19. stoljeća: europski tijekovi i posebnosti*; ***, *Hrvatska i Europa u svjetlu historiografije*
- dr. Petar Strčić, *Kulturno-politički utjecaji u Istri*; ***, *Hrvati u Istri i njihov egzodus*
- dr. Mirko Valentić, *O balkanskim i starohrvatskim Vlasima*; ***, *Izidor Kršnjavi i "Zlatna dvorana"*; ***, *Velikosrpski projekti u 19. i 20. stoljeću*
- dr. Dragutin Pavličević, *Hrvati - narod na granici dvaju svjetova (uz projekcije)*; ***, *Pouke, poruke i posebnosti hrvatske povijesti*; ***, *Moravski Hrvati*; ***, *Ante Starčević: njegovi istočni pogledi*
- dr. Zdravko Sančević, *Hrvatska dijaspora u Latinskoj Americi*; ***, *Franjevci u Bosni (uz karte)*
- dr. Agneza Szabo, *Hrvatske središnje preporodne institucije u Zagrebu i njihovi nositelji*
- dr. Miroslav Brandt, *O značenju imena Zagreb*
- dr. Hrvoje Matković, *Glavna obilježja hrvatske politike u 20. stoljeću*; ***, *Politička djelatnost Vlatka Mačeka od 1928. do 1941. godine*; ***, *Svetozar Pribičević u hrvatskoj politici*; ***, *NDH u novijoj hrvatskoj povijeti*
- dr. Lelja Dobronić, *Biskupski i kaptolski Zagreb*
- prof. Vladimir Maleković, *Hrvati na europskim ratištima*
- mr. Andrej Čebotarev, *Dnevnik posljednjeg jastrebarskog vlastelina Stjepana Erdödyja*; ***, *Problemi i poteškoće u pristupu vlaškom pitanju*
- dr. Franjo Šanjek, *Islamizacija stanovništva Bosne*
- dr. Neven Budak, *Etnogeneza Hrvata*; ***, *Hrvatska u 10. stoljeću*; ***, *Ulazak Hrvata u zajednicu s Ugarskom*
- dr. Bosiljka Janjatović, *Suđenje, procesi i progoni Stjepana Radića*
- dr. Nikša Stančić, *150. obljetnica uvođenja hrvatskog jezika kao diplomatskog*
- dr. Marijan Maticka, *Problem teritorijalnog jedinstva hrvatskih zemalja i stvaranje Jugoslavije 1918. godine*
- dr. Dušan Bilandžić, *Raspad Jugoslavije u svjetlosti svjetskih silnica*
- dr. Jure Krišto, *Povijest u europskom kontekstu*
- dr. Miroslav Kurelac, *Hrvatski humanisti u 15. i 16. stoljeću*

Stručne ekskurzije

Pri sastavljanju programa ekskurzija nastojali smo obuhvatiti povijesno značajna mjesta naše prošlosti, ali i skrenuti pažnju našim članovima na njihov današnji život i kulturna događanja. Posebno smo vodili računa o proširivanju suradnje s Hrvatima izvan granica naše domovine, te pokušali podsjetiti na neke lokalitete, važne za našu povijest, koji se nalaze u drugim državama. Tako smo organizirali ekskurzije u:

- Siget i Pečuh
- Karlovac, Bosiljevo, Ozalj, Krašić, Jaska
- Varaždin (u povodu izložbe Miljenka Stančića), Opeka i Lepoglava
- Dvorci Hrvatskog zagorja (Jelačićevi Novi Dvori, Lužnica, Januševac, Laduč, Miljana, Veliki Tabor, Bežanec)
- Graz, Beč i Gradišće (sastanak s gradišćanskim Hrvatima)

Posjeti izložbama

Kako bi se što bolje upoznala hrvatska povijesna i kulturna baština, kao i njezina devastacija tijekom domovinskog rata, organiziran je posjet nizu izložaba, od kojih izdvajam sljedeće:

- Živjeti s ratom - a protiv rata
- Vukovar prije i poslije domovinskog rata u djelima hrvatskih likovnih umjetnika (uz susret s kolegama iz Vukovara)
- 750. obljetnica Zlatne bule Bele IV.
- Hrvati i Amerika uz 500. obljetnicu otkrića

Ostale djelatnosti

Članovi HPDZ redovno sudjeluju na predstavljanjima povijesnih knjiga, koje izdaje Hrvatski institut za povijest.

Društvo je dalo svoj doprinos proslavi 900. obljetnice glavnoga grada Hrvatske već navedenim predavanjima, kao i organiziranim posjetom izložbi "Zagreb, lijep, živ i star".

HPDZ raspolaže skromnim financijskim sredstvima (samo doprinos od članarina), ali je dalo novčani prilog za žrtve domovinskog rata Crvenom križu u Osijeku, jer smo smatrali da je ondje bilo najpotrebnije. Na taj simboličan način dali samo još jednom potporu našem narodu u domovinskom ratu.

Program rada:

Društvo će nastaviti s organiziranjem predavanja iz hrvatske povijesti i stručnim znanstveno-povijesnim ekskurzijama, kako bi naši članovi što bolje upoznali povijesno-kulturnu baštinu naše domovine.

Tijekom 1991. godine HDPZ je smanjio svoju djelatnost zbog ratne situacije. Sjedište Društva nalazi se u prostorijama Hrvatskog povijesnog instituta u Opatičkoj 10, a predsjednica je prof. Ljerka Šneller.

Ljerka Šneller

J U B I L A R N I
H I S T O R I J S K I
Z B O R N I K

posvećen je

prof. dr. Jaroslavu ŠIDAKU,

*njegovu osnivaču i glavnom uredniku
(1948 – 1985)*

IZDAVAČ: Društvo za hrvatsku povjesnicu

REDAKCIJSKI ODBOR

Mirjana GROSS
Ivan KAMPUŠ
Ivica PRLENDER
Tomislav RAUKAR
Petar STRČIĆ

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK

Ivan KAMPUŠ

LEKTOR

Branko ERDELJAC

Adresa uredništva:

Društvo za hrvatsku povjesnicu
Zagreb, Odsjek za povijest, Filozofski fakultet
Ul. Ivana Lučića 3

Cijena ovog broja iznosi 200 kuna

Izdanje časopisa sufinancira
Ministarstvo znanosti i tehnologije Republike Hrvatske

Mišljenjem Ministarstva kulture Republike Hrvatske br. 532-03-1/7-94-01 i 5320317-96-01
od 18. XI. 1994. i 1. III. 1996. časopis je oslobođen plaćanja poreza na promet.

Slog i prijelom na kompjutoru: DENONA, Garićgradska 6 – Zagreb

Tisak: KRATIS, Vrapčanska 15 – Zagreb, prosinac 1997.